

BAB V

KACINDEKAN JEUNG SARAN

5.1 Kacindekan

Undak usuk basa Sunda dilarapkeun dina rupa-rupa ragam basa, nyaéta dina ragam basa loma, jeung ragam basa lemes (keur sorangan jeung keurka batur). Basa loma dipaké lamun jalma kadua jeung jalma katilu tahapanana sagandapeun jalma kahiji, atawa ka babaturan nu geus loma pisan, sakapeung kecap loma téh dipaké pikeun nyarita di hareupeun balaréa. Basa lemes keur sorangan biasana dipaké pikeun jalma kahiji nu nyaritakeun kaayaan dirina ka jalma kadua (sasama/saluhureun), jeung waktu jalma kahiji nyaritakeun kaayaan jalma katilu (sasama) ka jalma kadua (saluhureun). Sedengkeun basa lemes keur ka batur biasana dipaké pikeun jalma kahiji nu nyarita ka jalma kadua (sasama/saluhureun) nyaritakeun kaayaan jalma kadua, jeung waktu jalma kahiji nyarita ka jalma kadua (sasama/saluhureun) nyaritakeun jalma katilu (sasama/saluhureun).

Sabada dilakukeun analisis data nu tuluy didéskrripsikeun dina bab saméméhna, hasil tina ieu panalungtikan bisa dicindekken saperti ieu di handap.

Dina paguneman anu dijieun ku siswa kelas VII A SMPN 1 Kutawaluya Kabupaten Karawang, kapanggih yén jumlah kecap undak usuk basa Sunda nu dipaké ku siswa dina nulis paguneman téh jumlah sakabéhna aya 639 kecap; nu kabagi jadi 261 kecap loma (243 kecap nu larapanana merenah, jeung 18 kecap nu larapanana teu merenah); 194 kecap lemes keur sorangan (161 kecap nu larapanana merenah, jeung 33 kecap nu larapanana teu merenah); sarta 184 kecap lemes keur ka batur (143 kecap nu larapanana merenah, jeung 41 kecap nu larapanana teu merenah).

Kamampuh siswa kelas VII A SMPN 1 Kutawaluya dina ngalarapkeun undak usuk basa Sunda ragam loma, ragam lemes keur sorangan, jeung lemes keur ka batur bisa didéskrripsikeun kalayan perséntase saperti ieu di handap:

- 1) Kamampuh siswa kelas VII A SMPN 1 Kutawaluya dina ngalarapkeun ragam kecap loma nu merenah téh nepi ka 93,10%, hartina kamampuhna alus pisan.
- 2) Kamampuh siswa kelas VII A SMPN 1 Kutawaluya dina ngalarapkeun ragam kecap lemes keur sorangan nu merenah nepi ka 82, 98%, hartina kamampuhna alus.
- 3) Kamampuh siswa kelas VII A SMPN 1 Kutawaluya dina ngalarapkeun ragam kecap lemes keur ka batur nu merenah nepi ka 77,71%, hartina kamampuhna alus.

Ditilik tina perséntase nu nyampak, katitén yén kamampuh siswa dina ngalarapkeun kecap loma leuwih alus ti batan ngalarapkeun kecap lemes, boh lemes keur sorangan boh lemes keur ka batur. Éta hal dipangaruhan ku kasang tukang siswa nu remen maké basa loma waktu campur gaul jeung babaturan di sakola atawa di lingkungan masarakat. Kecap loma nu larapanana teu merenah leuwih saeutik ti batan kecap lemes nu larapanana teu merenah. Tina 93 kecap nu teu merenah larapanana, 12,87% mangrupa kecap kamalayan. Éta hal bisa jadi dipangaruhan ku faktor kurangna kosa kecap basa Sunda nu dipibanda ku siswa.

5.2 Saran

Rékoméndasi ti panalungtik pikeun urang Sunda, urang Sunda kudu bisa ngabiasakeun maké basa Sunda nu luyu jeung aturan katut undak usukna kalayan merenah. Hususna ka para kolot (urang Sunda) di imah nu geus boga budak, dipiharep bisa méré conto ka budakna sangkan bisa ngalarapkeun basa Sunda katut undak usukna kalayan merenah, leuwih hade dibiasakeun ti bubudak. Ku kituna, para kolot ogé kudu boga pangaweruh ngeunaan undak usuk basa Sunda, bisa ku cara nongton acara TV nu maké basa Sunda, mindeng ngaregepkeun siaran radio nu maké basa Sunda, atawa maca bacaan nu ngagunakeun basa Sunda.

Pikeun praktisi pendidikan hususna guru basa Sunda, disarankeun kudu bisa ngamotivasi siswa sangkan bisa ngalarapkeun undak usuk basa Sunda kalayan merenah. Ngaliwatan prosés pangajaran, misalkeun guru bisa mancénkeun ka siswa

sangkan bisa ngapalkeun kosa kecap undak usuk basa Sunda, anu satuluyna dilarapkeun dina basa sapopoé.

Pikeun panalungtik séjén leuwih hadé ngayakeun panalungtikan nu leuwih jero ngeunaan undak usuk basa Sunda, hususna ngeunaan pasualan-pasualanna nu réa muncul, sangkan pangaweruh ngeunaan undak usuk basa Sunda téh bisa leuwih euyeub deui.